

MUSEUM HET DOMEIN SITTARD

stedelijke historie

- verwacht
- archief Stedelijke Historie
- vaste presentatie

Out of the Dark

Vaandelproject

17.05.2015 - 28.06.2015

In het verlengde van de tentoonstelling *And the winner is... Barbara* is in het kunstproject *De ene hand wast de andere hand* van Nathalie Brans en Sandrien Wansink voor twee voormalige mijnwerkerswijken een hedendaagse variant van een vaandel gemaakt.

[Lees meer...](#)

Verhalentocht
Heilige huisjes van zwart goud

Bekijk de speeldata.

Frans Timmers

Schilder in de schaduw

De bijna vergeten kunstwerken van de Sittardse kunstenaar Frans Timmers (1915-1987) staan centraal in deze expositie.

[Lees meer...](#)

Links

Project Himmelwärts

Jaar van de Mijnen

And the winner is... Barbara

Over mijnheiligen en migranten.

Start Mijnjaar 2015

04.12.2014 - 28.06.2015

M2015, het Jaar van de Mijnen

2015 is in Zuid Limburg uitgeroepen tot het Jaar van de Mijnen. Het is dan 50 jaar geleden dat -in 1965- minister Den Uyl aankondigde dat de Limburgse steenkolenmijnen gesloten zouden worden. De mijnen zijn van groot belang geweest voor de ontwikkeling van Zuid Limburg. Daarom wordt er in de voormalige mijngebieden -waaronder de gemeente Sittard-Geleen waar zich de staatsmijn Maurits bevond- ruimschoots aandacht besteed aan M2015.

Leven met gevaren

Museum Het Domein organiseert in dit kader de tentoonstelling *And the winner is ... Barbara, over mijnheiligen en migranten*. De veranderingen die zijn ingezet met de komst van de mijnindustrie worden in beeld gebracht. De thema's veiligheid en bescherming spelen daarbij de hoofdrol. Deze hangen nauw samen met het gevaarlijke beroep van mijnwerker. In Zuid Limburg leefden vele gezinnen met de angst dat hun vader en/of zoons iets zou overkomen tijdens het werken onder de grond. Uiteraard werden er in toenemende mate veiligheidsmaatregelen genomen. Het afsmeken van bescherming bij een vereerde heilige was eveneens een beproefde manier om vertrouwen te krijgen in een goede afloop.

Veiligheid

Voor de mijnindustrie was veiligheid een belangrijk onderwerp. De voorzieningen verschilden per mijnbedrijf. Het bekendste voorwerp dat werd ingezet om de veiligheid in de mijngangen te bevorderen was de benzinelamp waarvan het vlammetje doofde als er gevaarlijke gassen aanwezig waren. De vele waarschuwingsborden onderin de mijn waren bedoeld om ongelukken te voorkomen. Daarnaast waren er instructiefilmpjes en protocollen. Uiteraard was er een reddingsdienst wanneer het noodlot mocht toeslaan. Eén van de belangrijkste getoonde collectiestukken van het museum is een complete reddingsuitrusting. Dat het gevaar nooit helemaal kon worden uitgesloten blijkt uit een aantal ernstige mijnongelukken die in de loop der tijd hebben plaatsgevonden. De dreigende gevaren van het werken in de mijn waren voor menigeen aanleiding om een schietgebedje uit te spreken alvorens af te dalen in de mijn. Met de mijnwerkersgroet "Glück auf" wenste men elkaar een behouden terugkomst.

Mijnheiligen en migranten

De gastarbeiders uit Oost Europa namen hun eigen heiligen mee. Een van deze importheiligen was Barbara, de patrones van een zalige dood die de mijnwerkers beschermde tegen een plotselinge dood. Het is met name te danken aan de Poolse en Sloveense arbeiders dat er reeds in de jaren twintig van de vorige eeuw Barbaraverenigingen werden opgericht. Door toedoen van de mijnindustrie van de Staatsmijnen werd vanaf 1944 haar patroonsdag 4 december uitgeroepen tot een vrije dag. Al snel werden de andere schutpatronen aan de kant gezet en werd Barbara de mijnheilige van de mijnwerkers in Limburg.

Vetkaol wordt vetcool

Omdat de in de Westelijke Mijnstreek gewonnen vette kolensoort - vetkaol - ongeschikt was voor huisbrand, werd er voor een andere verwerking gekozen. De steenkolen werden ontgast en er kwamen allerlei producten vrij die de basis vormden voor een chemische industrie.

Tot op de dag van vandaag is dit een belangrijke werkgever, die zich inmiddels richt op hightech, met name op nieuwe toepassingen en kennisontwikkeling - vetcool. Deze

ontwikkeling wordt in de tentoonstelling visueel gemaakt met documenten en objecten en op een eigentijdse wijze verbeeld in een animatie geproduceerd door Luc Thijsen.

 2015
HET JAAR VAN DE MIJNEN

MUSEUM HET DOMEIN SITTARD